

म

1. म Stamm der 1sten Person sg. **माम्** RV. 7,50,1. 8,63,14. ÇĀṆKH. Çr. 15,24,7. **मैपा** RV. 10,123,4. AIT. Br. 7,17. **मैह्यम्** RV. 10,48,3. 128,4. ÇAT. Br. 2,2,4,16. AIT. Br. 3,49. **मैत्** RV. 2,28,3. 10,86,6. ÇAT. Br. 2,3,4,26. KĀTJ. Çr. 3,6,12. **वरं च मत्कंचन वृणीष्व** BuĀG. P. 4,20,16. **मैम** RV. 10,48,3. ÇĀṆKH. Çr. 12,24,8. **अहं मम** und **ममाहम्** *das Ich und das Mein*: **अतो गृह्णेत्तुतातवितैर्जनस्य मोहो ऽयमहं ममेति** BuĀG. P. 5,3,8. **असमारेपिताहंममाभिमानत्वात्** 30. **संन्यस्याहंममात्मताम्** 7,12,24. **ममाहमिति देहदिह क्त्वामिध्यायार्थमिति** 6,2,38. 7,1,23: vgl. **ममता**, **ममत्व**. **मैयि** RV. 10,48,3. ÇAT. Br. 4,3,4,3. **मा** (RV. 1,138,5. 10,119,4. ÇAT. Br. 14,4,1,30) und **मे** dat. und gen. (RV. 7,76,2. 8,3,22.4.21.10,48,5) sind tonlos und erscheinen demnach nie am Anfänge eines Satzes oder Verses; vgl. VS. PRĀT. 2,3,4. P. 8,1,22. figg. und BÖHTL. Chrest. 446. Am Anf. eines comp. **मत्**, z. B. **मत्संसित** ÇAT. Br. 6,2,1,25. **मत्कृते**, **मद्विह्नीना** N. 10,11. **मत्समलम्** 12,10,11. **मद्वचम्** 8,18. Die Composita aus der ältesten Sprache sind weiter unten besonders aufgeführt. Vgl. **मत्सम्**.

2. म 1) m. TRIK. 3,3,4. a) Zeit. — b) Gift MED. m. 1. — c) eine magische Formel Viçva bei WILSON. — d) abgekürzte Bez. für die 4te Note der Tonleiter (vollständig मध्यम) ÇABDĀRTHAK. bei WILSON. Verz. d. Oxf. H. 200.6,8. — e) der Mond TRIK. 1,1,85. EKĀKSHARAK. im ÇKDR. — f) Б्रह्मणि EKĀKSHARAK. — g) Vishṇu MED. — h) Çiva TRIK. 1,1,47. H. an. 1,10. MED. EKĀKSHARAK. — i) Jāma MED. — 2) f. मा a) Mutter. — b) Mauss EKĀKSHARAK. im ÇKDR. — c) Licht EKĀKSHARAK. bei WILS. — d) Kenntniss, Wissenschaft ebend. **मा विद्या च कुरे प्रोक्ता तस्या ईशो यतो भवान्**। तस्मान्माधवनामासि HARIV. 14932. — e) das Binden, Fesseln EKĀKSHARAK. bei WILS. — f) Tod. — g) Leibesmitte eines Frauenzimmers ÇABDĀRTHAK. bei WILSON. — h) Lakshmi AK. 1,1,2,23. TRIK. 1,1,41. H. 226. H. an. MED. HALĀJ. 1,31. — 3) n. a) Glück, Wohlfahrt EKĀKSHARAK. bei WILS. — b) Wasser ÇABDĀRTHAK. bei WILSON.

मक्, **मैकृते** Dhātup. 16,33 (वृद्धौ; vgl. **मक्**). *hingeben, schenken* NAIGH. 3,20. **प्रैरा मघा मैकृते** RV. 9,1,10. 1,11,3. **नित्योद्राघो अमैकृत** VĀLAKH. 8,2,2,1. **पुत्र चिन्मैकृते वसु** 4,31,8. 8,3,38. **ज्ञायेव पत्यावधि शेवं मैकृते**

9,82,4. 10,62,6. ÇAT. Br. 13,3,4,4. Mit **दानाय** *zum Geschenk geben* RV. 6,43,32. **यः सकृन्नं शताद्यं सद्यो दानाय मैकृते** 10,62,8. 8,30,8. **यस्मै त्वं वसो दानाय मैकृते** VĀLAKH. 4,6.

— caus. **मैकृयति**, **मामकै**, **मामकानै** (ममकै u. s. w. Padap.; vgl. RV. PRĀT. 9,17. Gleichlautende Formen s. auch unter **मक्**, **मैकृयति**); dass.: **अघा नो युष्मा सुतत्र मैकृय** RV. 5,38,1. **द्विष्यं यदस्य समिधेषु मैकृयम्** 10,48,9. **सत्पतिमामकै मे गावो** 5,27,1. 8,1,32. 2,42. **दाशदाशुषे सुकृते मा-मकृत्व** 10,122,3. **मित्रस्तत्रो वरुणो मामकृत् शर्म** 7,32,2. 1,94,16. 117,17. 8,12,6. **मामकान** (oder **ममकान**) **उक्थपात्रम्** P. 6,1,7. VArtt. 4. Schol. *sprechen oder leuchten* Dhātup. 33,124.

— **वि austheilen**: (इन्द्रम्) **अयो गयं मैकृमानं वि दाशुषे** RV. 8,24,22. **शरितुभ्यो विमैकृते** 43,12.

मैकृना (instr. eines vorauszusetzenden, auf **मक्** zurückgehenden nom. **मैकृन्** oder **मैकृनः**; vgl. **वर्कणा**, **मन्मना**, **मेकृना**) adv. *gern, leicht, bald, prompte* (nach SĀJ. so v. a. **दान** oder **मकृत्** oder ähnlich): **त्वं मकृता इन्द्र तुभ्यं कृ ता अयं तत्र मैकृना मन्यत** योः *gestanden gern dir die Herrschaft zu* RV. 4,17,1. 3,31,17. **ददत्त इव मैकृना** 5,61,10. **पूर्वहृते मैकृना दर्शता भूः** *obwohl eine Göttin hast du doch beim Frühopfer alsbald dich gezeigt* 6,64,5. **विद्ये यद्वै मैकृना मन्दमानाः तत्र देवासा अर्धयुः** 67,5. **इच्छती या कृणोषि मैकृना महि प्रब्धै देवि स्वर्दृशे** 7,81,4. 8,26,24. (**धावति**) **इन्द्रिन्द्राय मैकृना** 9,37,6. 70,2. Verstümmelt scheint die Stelle RV. 5,16,4 zu sein. Den substantivischen Gebrauch zeigt noch der vollständige Ausdruck: **दत्तस्य मैकृना bereitwillig** RV. 5,18,2. **क्रत्वा दत्तस्य मैकृना** 10,2, wo man die Wahl hat **दत्तस्य** zu **क्रत्वा** oder zu **मैकृना** zu ziehen.

मैकृनीय adj. zur Erkl. von **मकृत्** und **मेकृना**, aber im Sinne von पू-जनीय (vgl. **मक्**, **मैकृयति**) Nir. 3,13. 4,4 (12,6 ist interpoliert aus 4,4).

मैकृनेष्टा (मैकृने + स्था) adj. in der Stelle: **क्राणा यदस्य पितरौ मैकृनेष्टाः पर्यत्पकथे अकृत्वा सप्त होतृन्** RV. 10,61,1.

मैकृयैद्रयि (मैकृयत्, partic. praes. vom caus. von **मक्**, + र्) adj. **Гüter spendend** RV. 9,32,5. 67,1.

मैकृयै (vom caus. von **मक्**) adj. *freigebig*: **क्रीकुर्महो न मैकृयुः पवित्रं**